

Kinna for Destroyed Communities of Gush Katif and the Northern Shomron (May they soon be rebuilt)

By Rav Yehoshua Buch

About the Composition of the Kinna

This kinna was written in the style of the 6th century peytan Rabbi Eliezar HaKalir and his kinna of 24 stanzas about the 24 mishmarot of the Kohanim in the Bet HaMikdash. Words of the kinna are borrowed from Rabbi Eliezar's kinna as well as from the first chapter of Megilat Eicha, according to (Hebrew) alphabetical order. The last line of each stanza ends with the name of a destroyed yishuv (may they be speedily rebuilt).

All words of the kinna—except for one—are found in Tanakh. The kinna was made from connecting words and parts of pasukim of Tanakh, although grammar may have necessitated some slight changes. Many words in the kinna have double meanings. The first and last lines of each stanza rhyme with each other and lines two and three rhyme with each other.

About the Content of the Kinna

The kinna mourns the destruction of the yishuvim of Gush Katif and the northern Shomron and the expulsion of their inhabitants. Words of praise are used to describe them such as "heros", "tzaddikim" etc. The kinna blames all Jews who took part in the churban (destruction) and expulsion and describes them in harsh words such as "enemies", "pursuers" etc.

The first six words are taken from the kinna "Eicha Havatzelet HaSharon" (How the Rose of Sharon Sits) by Rav Eliezar HaKalir and this is used as a double meaning: praise for Am Yisrael and a blatant hint about the current situation of man who orchestrated this tragedy. The kinna criticizes him in the strongest manner. The next to last stanza describes Am Yisrael with words of praise such as "vineyard" and "fruitful" and the last stanza is a prayer for redemption and ends with the authors name.

For more information, contact Rav Buch at harav@machonshilo.org or +972-2-651-8519.

צורת הקינה

הקינה כתובה במתכונת הקינה של הפייטן הארץ ישראלי רבי אלעזר ברבי קליר על עשרים וארבעה משמרות הכהונה ששימשו בבית המקדש. כמה מילים וצירופי מילים בקינה לקוחים מהקינה של הקליר. בקינה עשרים ושניים בתים בני ארבעה טורים כל אחד. הטור הראשון בכל בית פותח במילה אחת או יותר מראשי הפסוקים במגילת "איכה" פרק א הערוך בסדר אותיות ה-א"ב. הטור האחרון בכל בית מסיים בשם יישוב. בשלושה מהבתים נזכרים שני יישובים.

כל מילות הקינה (מלבד אחת) הן מהתנ"ך. הקינה עשויה כולה מחיבור של מילים וחלקי פסוקים מכל ספרי התנ"ך, לפעמים בשינוי סדר המילים או בשינויים דקדוקיים ואחרים. יש מילים בקינה בעלות משמעות כפולה. ארבעת הטורים בכל בית מחורזים בסופם. בחלק מהטורים יש גם חריזה פנימית. מלבד חריזה יש בקינה סוגי מצלול שונים, כגון לשון נופל על לשון, משחקי מילים ועוד. שמות היישובים משמשים הן לחריזה והן לסוגי המצלול השונים. כן נעשה שימוש במשמעות שמות היישובים.

תוכן הקינה

הקינה מבכה את חורבן היישובים ואת גלות יושביהם, ומכנה אותם בכינויי שבח: צדיקים, עצומים, בחורים, גיבורים. הקינה מאשימה ומוכיחה את כל מי מבית ישראל שהיה לו חלק בחורבן ובגלות, ומכנה אותם בכינויי גנאי: צרים, אויבים, רודפים.

שש המילים הראשונות של הקינה לקוחות מתחילת הקינה של הקליר, אולם בקינה הזו יש לכינוי "חבצלת השרון" משמעות כפולה: כינוי שבח לעם ישראל וגם רמז מפורש לשמו של אותו האיש. הקינה מכנה את אותו האיש בכינויי גנאי: אויב, צר, רשע, רודה, תקיף, מרשיע.

הקינה משתמשת בכינויי שבח נוספים לעם ישראל: כרם, גפן פוריה, ידיד. כל הבתים בקינה, מלבד האחרון, הם תיאורי פורענות, ואילו הבית האחרון הוא תפילה ונחמה.

איכה!?

קינה על

חרבן עשרים וחמשה ישובים בארץ ישראל
וגלות יושביהם על ידי אחיהם בית ישראל

לוא אֲלֵכֶם כָּל עֲבָרֵי דָרְךָ לַתּוֹר,
שָׂא קִינָה וְנָהִי, כִּי נִצַּתוּ וּמִי יִסּוּר,
עוֹרְנוּ נִכְמַר כְּתִנּוּר, וְלֹא רָאִיתִי אוֹר,
כִּי לֹא יוֹסִיפוּ עוֹד לָגוּר בְּשֵׂא-נוֹר.

מִמְרוֹם שָׁלַח אֵשׁ, וְאָכְלָה אֶרְמוֹן,
אִזּוּ נִבְהָלוּ עַצְמִי, נִתְנַנְּנִי בְּשִׁמְמוֹן,
בֵּין עֲצוּמִים יִפְרִיד, וְהִגְלָה הַמּוֹן,
כְּחוֹ עֲצִים, וְהִשְׁחִית בְּנֵי-עַצְמוֹן.

נִשְׁקַד עַל בְּיָדוֹ, עַל צְנֹאֲרֵי יִשְׁתַּרְגּוּ,
עָלִי תִשְׁתַּפֵּךְ נַפְשִׁי, אֶלֶיךָ תִּעַרְכּוּ,
עַל דּוֹשׁוֹ בְּחֵרוֹץ, וּפְחָדוֹ יִשְׂרָכּוּ,
הִנֵּה כְּלִיּוֹן חֵרוֹץ שֵׁם לְמוֹרֵגוֹ.
סָלָה כָּל אֲבִירֵי לְשִׁבְרָם בְּחוֹרֵים,
רַדְפֵיהֶם הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים,
רְאוּהָ צָרִים, שִׁחְקוּהָ עַל גְּבוּרֵים,
נִהְפְּכוּ לְזָרִים נְטֻעֵי נְצָרִים.

עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכִיָּה לַיְלָה וַיּוֹמֵם,
הוּא יִשְׁבִּי חֶבֶל הַיָּם, יִצְאוּ וַאֲנִים,
נִדְדוּ וְלֹא נִדְדַע מְקוֹמָם אֲנִים,
וַיָּעוּ מִכְּפָר-יָם עַד רְפִיחַ-יָם.

רָשָׁה צִיּוֹן בְּיָדֶיהָ אֶל הַשָּׁמַיִם מַעַל,
מִבְּרִית אֲרָצוֹ מִמְּגִד שְׁמַיִם מִטָּל,
לֹא יִהְיֶה עוֹד הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טָל,
כִּי הִשְׁלַךְ עַל הָאָרֶץ וְהוֹטֵל גְּנִי-טָל.

צָדִיק הוּא יִדְוֶה בְּכָל דְרָכָיו וְחָסִיד,
וְלֹנֵה הַגִּיד, כִּי יִשְׁכַּח לְבָטַח יָדָיו,
וְעַתָּה לָמָּה הִרְעַתְתֶּם לִי לְהַגִּיד,
כִּי יִבֶשׂ תִּמְרוֹ, כָּלָה וְעֹבֵר גְּדִיד.

קָרָאתִי לְמֵאֲהָבִי, הִמָּה בְּגָדוֹ בִידָיו,
אֶלֵּי וְאֶלֵּי, אֲרָךְ רַעֲשָׁה מִפְּנֵי סִינִי,
כְּסִתָּה כְּלִמָּה פְּנִי, וְתִדַּד שְׁנֵתִי מֵעֵינַי,
כִּי לֹא יוֹכֵל הָעַם לַעֲלֹת אֶלֵּי-סִינִי.

רָאָה יְדוּד וְהִבִּיטָהּ, מִמְרוֹם תִּשְׁקִיף,
כִּי צָר יָדוֹ הִנֵּיף, וּמִצְוֹדוֹ עָלִי הִקִּיף,
בְּפִשְׁעֵי בָּא תִקְיֹף, עַל חֲטָאתוֹ הוֹסִיף,
וּמִרְשִׁיעַ הַחֲנִיף, וְאָסַף אֶת קִטְיֹף.

שָׁמְעוּ כִּי נִאֲנָחָה אֲנִי, אִין מִשִּׁיב נֶפֶשׁ,
בְּחֻדְשׁ הַחֲמִישִׁי מִצְּאֲנֵי רַעוּת חֲמִישׁ,
עָלוּ חֲמִשִּׁים, הִשְׁחִיתוּהָ הָעִיר וְהַקִּדְשׁ,
וְהִנֵּה הַפֶּךָ מִשְׂרָשׁ, וַיִּכַּח אֶל הַחֲמִישׁ.

תִּבְּא לַפְּנִיךָ אֲנִקְתָּנוּ, וְשָׁמַע שְׁוֹעֲתֵם,
חֹסֶה יְדוּד עַל עַמּוֹ, חוֹשֶׁה לְתִשׁוּעָתֵם,
יֵשׁ אַחֲרֵית וְתִקְוָה, וְשָׁבוּ בְנֵים לְגְבוּלָם,
וְאִזּוּ נִשְׁיֵר שִׁיכָה חֲדָשָׁה כְּשִׁירַת-הַיָּם.

כָּתַב בְּדַמוֹעַ
מִצְּפָה לִישׁוּעָה
בּוֹד יְהוֹשֻׁעַ

אִיכָּה וְשָׁבָה חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן,
וְדָמָם רָן בְּצִמּוֹן הַשְּׁמֵרוֹן,
וְגִרְשׁוֹ יוֹשְׁבֵי עֵזָה בְּשִׁבְרוֹן,
וַיָּנַע מִמְדוֹר אִישׁ כְּפָר-דְּרוֹם.

כִּכּוֹ תִבְכֶּה, וְתִדְמַע עֵינַי,
כִּי שָׁבַר גְּדוֹל נִשְׁבַּר עִמִּי,
זֶה חֲזִיתִי, הַשְּׁבָר אֲחֻזְנִי,
הַשְּׁלֶכֶת מִבֵּיתְךָ, נְצָר-חֲזָנִי.

גְּלַתְּהָ עֵזָה, עֲזוּבָה תִהְיֶה,
כְּלַתְּהָ הִרְעָה אֶל הַמְּקוֹם הַזֶּה,
אֲבָלָה אֲדַמָּה, שִׁדְד שְׂדֵהָ,
כִּי תִכְלֶה אֶת פֶּאת-שְׂדֵהָ.

דְּרָכֶי שְׁמֵרוֹן אֲבָלִים שׁוֹמְמִין,
וַיִּפְּגַל בְּבִנוֹ, כִּי לֹא הָאֵמִין,
יָגוֹן תִּמְלֵא הַיּוֹשְׁבֵת בְּגִנִּים,
כְּבָרוּחַ קָדִים נִפְצָו הַכְּדִים.

הִיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ, אִיבִיָּה לְעֵנָה,
הַפְּכֵתֶם לְעֵנָה מִשְׁפָּט, וַיִּגְדַּל עוֹנָה,
בְּעִרְתֶּם הַכָּרֶם, וַיִּרְדּוּ הַדְּרָה וְהַמוֹנָה,
לֹא יָרְאוּ לְשַׁחַת אֶת כְּרָם-עַצְמוֹנָה.

וַיִּצְא מִמְּקוֹמוֹ לְשׁוֹם אֲרָצְךָ לַקְּצִפָּה,
אֲחֻזְתָּנִי זְלַעפָּה, כִּי רַעַה נִשְׁקָפָה,
גִּפְּוּ פְרִיָּה וְעֵנֶפָה הִיְתָה לְשִׁרְפָה,
הִיְתָה לְתֵל שְׁמָמָה תֵּל-קִטְיִפָּה.

זָכְרָה זְמִים מִקְדָּם שְׁנוֹת עוֹלָמִים,
יְדוּד אֲשֶׁר הִצְלִנִי מִיַּד הַיִּשְׁמַעְאֵלִים,
בְּרַךְ נָה צְדִיקִים יוֹשְׁבֵי אֶהֱלִים,
עַתָּה יִצְאוּ מִבְּהֵלִים מִנְּוֶה-דְּקָלִים.

חֲטָא חֲטָא יִשְׂרָאֵל, וְגַם עֵבֶר בְּרִית,
לְהַקִּים אֲרָץ, לְהַנְחִיל מוֹרְשָׁה לְשִׁאֲרֵית,
בְּעוֹן תְּכַנִּית, הִסְבּוֹ אֶת לְבָם אַחֲרֵנִית,
הִלְכְנוּ קִדְרֵנִית, כְּסִפּוֹ דוֹגִית וְנִיִּסְנִית.

טָמְאָתָה בְּשׁוּלְיָהּ, לֹא זָכְרָה פְּלֶאִיו,
וַיִּפּוּצוּ אוֹיְבָיו וַיִּנּוּסוּ מִשְׁנֵאָיו מִפְּנֵיו,
רָאָה כִּי הִגְדִּיל אוֹיְבָהּ, חֲרַק עָלֵי שְׁנָיו,
כִּי מִפְּנֵי הִרְעָה אֲבָד וַיִּנְאָסֶף הַשָּׁלוֹ.

יְדוּ פֶרֶשׁ צָר, לֹא הִשִּׁיב אַחֲזוֹר,
הַחֲשִׁיד לְאֲרָץ, הַקְּדִיר מְאוּרֵי אוֹר,
וְאִיִּחְלָה כִּי יִצָּא מִשְׁפָּטִי לְאוֹר,
וְעַתָּה לֹא רְאוּ אוֹר בְּגוֹ-אוֹר.

כָּל עֵמָה נִאֲנַח, זְעָקוֹ אֶל טוֹב וְסָלַח,
מִדּוּעַ דְּרָךְ רָשָׁע תִּצְלַח, מֵאִן לְשַׁלַּח,
חִפְצוֹ בְּיָדוֹ יִצְלַח, נָוֶה נְעֻזָּב וּמִשְׁלַח,
רוּדֵי יָדוֹ הַחֲזָקָה שָׁלַח אֶל הַבְּדִלַח.